

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 28ης Ιουλίου 2016*

«Προδικαστική παραπομπή — Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις — Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 — Διεθνής δικαιοδοσία, αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις — Πεδίο εφαρμογής *ratione materiae* — Αγωγή για την απόδοση αχρεωστήτως καταβληθέντων — Αδικαιολόγητος πλουτισμός — Αξίωση απορρέουσα από αδικαιολόγητη επιστροφή προστίμου επιβληθέντος λόγω παραβάσεως του δικαίου του ανταγωνισμού»

Στην υπόθεση C-102/15,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το *Fővárosi Ítéltábla* (περιφερειακό εφετείο της Βουδαπέστης, Ουγγαρία) με απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2015, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 2 Μαρτίου 2015, στο πλαίσιο της δίκης

Gazdasági Versenyhivatal

κατά

Siemens Aktiengesellschaft Österreich,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους Μ. Pešič, πρόεδρο τμήματος, C. Toader (εισηγήτρια), Α. Rosas, Α. Prechal και Ε. Jarašiūnas, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Ν. Wahl

γραμματέας: Ι. Šléssy, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 14ης Ιανουαρίου 2016,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η *Gazdasági Versenyhivatal*, εκπροσωπούμενη από τον L. Bak, *irodavezető* (Jogi Iroda),
- η *Siemens Aktiengesellschaft Österreich*, εκπροσωπούμενη από τους C. Bán και Á. Papp, *ügyvédek*,
- η Ουγγαρία, εκπροσωπούμενη από τους Μ. Z. Fehér και G. Κοός, καθώς και από την Α. Μ. Pálffy,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον T. Henze, καθώς και από τις J. Kemper και J. Mentgen,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ουγγρική.

— η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από την F. Varrone, avvocato dello Stato,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους A. Tokár και M. Wilderspin,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 7ης Απριλίου 2016,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της Gazdasági Versenyhivatal (Αρχή ανταγωνισμού, Ουγγαρία) και της Siemens Aktiengesellschaft Österreich (στο εξής: Siemens) σχετικά με αγωγή για την απόδοση αχρεωστήτως καταβληθέντων λόγω αδικαιολόγητου πλουτισμού την οποία άσκησε η συγγρική αρχή ανταγωνισμού κατά της Siemens.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 7 και 19 του κανονισμού 44/2001 έχουν ως εξής:

«(7) Το πεδίο εφαρμογής του ανά χείρας κανονισμού πρέπει να καλύπτει όλες τις κύριες αστικές και εμπορικές υποθέσεις εκτός από κάποια σαφώς καθορισμένα ζητήματα.

[...]

(19) Πρέπει να διασφαλισθεί η συνέχεια μεταξύ της σύμβασης [της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 1982, L 388, σ. 7), όπως έχει τροποποιηθεί με τις μεταγενέστερες συμβάσεις για την προσχώρηση νέων κρατών μελών στην ως άνω σύμβαση] και του ανά χείρας κανονισμού και γι' αυτόν το σκοπό πρέπει να προβλεφθούν μεταβατικές διατάξεις. Η ίδια ανάγκη συνέχειας ισχύει και όσον αφορά την ερμηνεία των διατάξεων της [εν λόγω] σύμβασης από το Δικαστήριο [της Ευρωπαϊκής Ένωσης], και το πρωτόκολλο [της 3ης Ιουνίου 1971 για την ερμηνεία από το Δικαστήριο της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 1982, L 388, σ. 7)] πρέπει επίσης να εξακολουθήσει να εφαρμόζεται στις διαδικασίες που εκκρεμούν ακόμη κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του κανονισμού.»

- 4 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού καθορίζει το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του ως εξής:

«Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ανεξάρτητα από το είδος του δικαστηρίου. Δεν καλύπτει ιδίως φορολογικές, τελωνειακές ή διοικητικές υποθέσεις.»

- 5 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού προβλέπει τα ακόλουθα:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κανονισμού, τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος κράτους μέλους ενάγονται ενώπιον των δικαστηρίων αυτού του κράτους μέλους, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά τους.»

- 6 Το άρθρο 5 του ίδιου αυτού κανονισμού, το οποίο περιλαμβάνεται στο τμήμα 2, με τίτλο «Ειδικές δικαιοδοσίες», του κεφαλαίου II του κανονισμού, ορίζει τα εξής:

«Πρόσωπο που έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους μπορεί να εναχθεί σε άλλο κράτος μέλος:

[...]

- 3) ως προς ενοχές εξ αδικοπραξίας ή οιονεί αδικοπραξίας, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου συνέβη ή ενδέχεται να συμβεί το ζημιογόνο γεγονός·

[...]».

Το ουγγρικό δίκαιο

Ο νόμος για την απαγόρευση αθέμιτων εμπορικών πρακτικών

- 7 Το άρθρο 83, παράγραφος 5, του *tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény* (νόμου LVII του 1996 για την απαγόρευση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών και των πρακτικών περιορισμού του ανταγωνισμού), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας (στο εξής: νόμος για την απαγόρευση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών), προβλέπει τα εξής:

«Αν η απόφαση της αρχής ανταγωνισμού η οποία εξέτασε την υπόθεση αντιβαίνει σε νομική ρύθμιση και εάν, συνεπώς, γεννάται αξίωση επιστροφής του προστίμου, καταβάλλονται τόκοι επί του επιστρεπτέου ποσού, υπολογιζόμενοι με επιτόκιο διπλάσιο του ισχύοντος βασικού επιτοκίου της κεντρικής τράπεζας.»

Ο κώδικας πολιτικής δικονομίας

- 8 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 130, παράγραφος 1, στοιχείο α, του κώδικα πολιτικής δικονομίας, το δικαστήριο κηρύσσει απαράδεκτη την αγωγή χωρίς να προβεί σε κλήτευση των διαδίκων αν, βάσει του νόμου ή διεθνούς συμβάσεως, αποκλείεται η διεθνής δικαιοδοσία των ουγγρικών δικαστηρίων.
- 9 Το άρθρο 157/A, παράγραφος 1, στοιχείο b, του κώδικα αυτού ορίζει ότι, σε περίπτωση που δεν είναι δυνατόν να απορριφθεί ως απαράδεκτη η αγωγή χωρίς κλήτευση των διαδίκων για τον λόγο που αναφέρεται στο άρθρο 130/A, παράγραφος 1, στοιχείο α, αλλά δεν είναι δυνατόν να γίνει δεκτή ούτε η διεθνής δικαιοδοσία των ουγγρικών δικαστηρίων δυνάμει κάποιας βάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, το επιληφθέν δικαστήριο θέτει την υπόθεση στο αρχείο αν ο εναγόμενος προτείνει ένσταση ελλείψεως δικαιοδοσίας.

Ο αστικός κώδικας

- 10 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 301, παράγραφος 1, του νόμου IV του 1959, για τη θέσπιση αστικού κώδικα, σε περίπτωση χρηματικής οφειλής, ο οφειλέτης υποχρεούται, εκτός εάν ορίζεται άλλως, να καταβάλει τόκους που αντιστοιχούν στο βασικό επιτόκιο της ουγγρικής κεντρικής τράπεζας που

ισχύει την τελευταία ημέρα πριν από την έναρξη του ημερολογιακού εξαμήνου στο οποίο σημειώνεται η υπερημερία, ακόμη και στην περίπτωση μη τοκοφόρας οφειλής. Στοιχειοθετείται υποχρέωση καταβολής τόκων ακόμη και αν ο οφειλέτης δικαιολογήσει την υπερημερία του.

11 Κατά το άρθρο 339, παράγραφος 1, του κώδικα αυτού, ο παρανόμως ζημιώσας άλλον υποχρεούται σε αποζημίωση. Δεν ευθύνεται όποιος ζημιώσει άλλον εάν αποδειχθεί ότι ενήργησε κατά τρόπο ο οποίος κατά κανόνα αναμένεται σε παρόμοια κατάσταση.

12 Το άρθρο 361 του εν λόγω κώδικα έχει ως εξής:

«(1) Όποιος αποκτά περιουσιακό όφελος χωρίς νόμιμη αιτία σε βάρος τρίτου υποχρεούται να αποδώσει το εν λόγω όφελος.

(2) Δεν υποχρεούται σε απόδοση αν ο πλουτισμός δεν διασώζεται στα χέρια του κατά τη στιγμή της απαίτησης απόδοσής του, εκτός εάν:

a) όφειλε να προβλέψει την υποχρέωση απόδοσης του πλουτισμού και μπορεί να κηρυχθεί υπεύθυνος για την εξαφάνισή του, ή

b) κατέστη πλουσιότερος με κακόπιστο τρόπο.

[...]»

13 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 364 του ίδιου κώδικα, στον αδικαιολόγητο πλουτισμό εφαρμόζονται κατ' αναλογία οι περί αποζημιώσεως κανόνες.

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

14 Στη Siemens, εταιρία εγκατεστημένη στην Αυστρία, επιβλήθηκε από την αρχή ανταγωνισμού πρόστιμο 159 000 000 ουγγρικών φιορινίων (HUF) (περίπου 507 000 ευρώ) λόγω παραβάσεως των διατάξεων του δικαίου του ανταγωνισμού. Η Siemens αμφισβήτησε το πρόστιμο αυτό ενώπιον των ουγγρικών διοικητικών δικαστηρίων. Ωστόσο, καθόσον η εν λόγω ένδικη προσφυγή δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα κατά το ουγγρικό δίκαιο, η ως άνω εταιρία κατέβαλε το πρόστιμο.

15 Πρωτοδίκως, το διοικητικό δικαστήριο μείωσε το πρόστιμο σε 27 300 000 HUF (περίπου 87 000 ευρώ). Η απόφαση αυτή επικυρώθηκε κατ' έφεση.

16 Βάσει της αποφάσεως του διοικητικού εφετείου, η αρχή ανταγωνισμού επέστρεψε, στις 31 Οκτωβρίου 2008, στη Siemens το ποσόν των 131 700 000 HUF (περίπου 420 000 ευρώ), το οποίο αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ του ποσού του προστίμου ως είχε αρχικώς καθορισθεί από την αρχή αυτή και του ποσού που έκαναν δεκτό τα διοικητικά δικαστήρια πρώτου και δεύτερου βαθμού. Η εν λόγω αρχή κατέβαλε επίσης στη Siemens, βάσει του άρθρου 83, παράγραφος 5, του νόμου για την απαγόρευση αθέμιτων εμπορικών πρακτικών, το ποσόν των 52 016 230 HUF (περίπου 166 000 ευρώ) για τόκους επί του ως άνω ποσού.

17 Ωστόσο, η αρχή ανταγωνισμού άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως του διοικητικού εφετείου, το δε Κύτγια (Ανώτατο Δικαστήριο, Ουγγαρία) έκρινε ότι το αρχικώς επιβληθέν πρόστιμο ήταν δικαιολογημένο. Κατά συνέπεια, στις 25 Νοεμβρίου 2011, η Siemens επέστρεψε στην αρχή ανταγωνισμού το ποσόν των 131 700 000 HUF αρνούμενη να επιστρέψει το ποσόν των 52 016 230 HUF, το οποίο αντιστοιχούσε στους καταβληθέντες από την αρχή ανταγωνισμού τόκους.

- 18 Στις 12 Ιουλίου 2013, η αρχή ανταγωνισμού άσκησε ενώπιον του Fővárosi Törvényszék (δικαστήριο της Βουδαπέστης, Ουγγαρία) αγωγή για την απόδοση αχρεωστήτως καταβληθέντων λόγω αδικαιολόγητου πλουτισμού, βάσει του άρθρου 361, παράγραφος 1, του αστικού κώδικα, με σκοπό την επιστροφή του ως άνω ποσού των 52 016 230 HUF, με τόκους υπερημερίας για το διάστημα από 2 Νοεμβρίου 2008, που είναι η πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά την ημερομηνία κατά την οποία επεστράφη αχρεωστήτως στη Siemens το ποσό των 131 700 000 HUF.
- 19 Η αρχή αυτή ζήτησε επίσης από τη Siemens να της καταβάλει το ποσό των 29 183 277 HUF (περίπου 93 000 ευρώ), το οποίο αντιστοιχεί στους τόκους επί του ποσού των 131 700 000 HUF για την περίοδο μεταξύ 2ας Νοεμβρίου 2008 και 24ης Νοεμβρίου 2011, που είναι η προηγούμενη ημέρα της ημερομηνίας επιστροφής του τελευταίου αυτού ποσού στην αρχή ανταγωνισμού, υποστηρίζοντας ότι το ποσό αυτό έπρεπε να βρίσκεται στην κατοχή της κατά τη διάρκεια της ως άνω περιόδου εφόσον η αρχική της απόφαση κρίθηκε νόμιμη *ex tunc*.
- 20 Ενώπιον του Fővárosi Törvényszék (δικαστήριο της Βουδαπέστης), η αρχή ανταγωνισμού υποστήριξε ότι ο αδικαιολόγητος πλουτισμός συνιστά ενοχή εξ οιονεί αδικοπραξίας, οπότε εφαρμόζεται εν προκειμένω ο κανόνας ειδικής δικαιοδοσίας του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001.
- 21 Η Siemens προέβαλε ένσταση ελλείψεως δικαιοδοσίας, με την οποία ζήτησε τη θέση της υποθέσεως στο αρχείο, διατεινόμενη ότι το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001 δεν έχει εν προκειμένω εφαρμογή και ότι, συνεπώς, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 2, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, τα αυστριακά δικαστήρια, και όχι τα ουγγρικά, είναι αρμόδια για να επιληφθούν της διαφοράς της κύριας δίκης.
- 22 Με διάταξη της 12ης Ιουνίου 2014, το Fővárosi Törvényszék (δικαστήριο της Βουδαπέστης) έκανε δεκτή την ένσταση ελλείψεως δικαιοδοσίας, κατόπιν δε αυτού, η αρχή ανταγωνισμού άσκησε έφεση κατά της διατάξεως αυτής ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.
- 23 Το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί ότι η νομολογία του Δικαστηρίου, μεταξύ άλλων η απόφαση της 18ης Ιουλίου 2013, ÖFAB (C-147/12, EU:C:2013:490), δεν παρέχει σαφείς ενδείξεις βάσει των οποίων θα μπορούσε να αποφανθεί κατά πόσον τα ουγγρικά δικαστήρια έχουν ειδική δικαιοδοσία, κατά την έννοια του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001, για την επίλυση διαφοράς όπως αυτή της κύριας δίκης. Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η αξίωση την οποία η αρχή ανταγωνισμού προβάλλει ότι έχει έναντι της Siemens δεν είναι συμβατική. Αντιθέτως, εκτιμά ότι δεν αποκλείεται η εφαρμογή του κανόνα ειδικής δικαιοδοσίας που θεσπίζεται στη διάταξη αυτή.
- 24 Συγκεκριμένα, το εν λόγω δικαστήριο διερωτάται αν η αρχή αυτοτελούς, αλλά αυστηρής ερμηνείας, η οποία υπερισχύει όσον αφορά το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι καθιστά δυνατή την εφαρμογή του εν λόγω κανόνα ειδικής δικαιοδοσίας σε υπόθεση όπως αυτή της κύριας δίκης, όπου η ευθύνη της εναγομένης θεμελιώνεται αποκλειστικώς σε αδικαιολόγητο πλουτισμό και όχι στην ύπαρξη υπαιτιότητας ή σε οποιονδήποτε άλλο λόγο στοιχειοθετήσεως ευθύνης.
- 25 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Fővárosi Ítéltábla (περιφερειακό εφετείο Βουδαπέστης) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει τον χαρακτήρα “ενοχής εξ οιονεί αδικοπραξίας”, σύμφωνα με το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001, η αξίωση που απορρέει από την επιστροφή προστίμου επιβληθέντος στο πλαίσιο διαδικασίας περί προστασίας του ανταγωνισμού και καταβληθέντος από πρόσωπο που έχει την κατοικία του σε άλλο κράτος μέλος –στο οποίο και επιστράφηκε το ποσό του προστίμου, η δε επιστροφή κρίθηκε εκ των υστέρων αδικαιολόγητη–, την οποία προβάλλει η αρχή ανταγωνισμού κατά του ως άνω προσώπου με σκοπό την επιστροφή των τόκων οι οποίοι καταβλήθηκαν από την εν λόγω αρχή, όπως προβλέπεται από τη νομοθεσία σε περίπτωση επιστροφής ποσού;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 26 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι εμπίπτει στις ενοχές εξ οιοινεί αδικοπραξίας κατά την εν λόγω διάταξη αγωγή για την απόδοση αχρεωστήτως καταβληθέντων λόγω αδικαιολόγητου πλουτισμού, με την οποία η αρχή ανταγωνισμού κράτους μέλους επιδιώκει να ανακτήσει από εταιρία εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος τους τόκους που κατέβαλε στην εν λόγω εταιρία κατόπιν αποφάσεως των διοικητικών δικαστηρίων του πρώτου κράτους μέλους για μείωση του προστίμου που είχε επιβάλει η ως άνω αρχή στην εταιρία αυτή, σε περίπτωση που το ανώτατο δικαστήριο ακυρώσει μεταγενέστερα την τελευταία αυτή απόφαση και επιβεβαιώσει το αρχικό ποσό του ως άνω προστίμου.
- 27 Εισαγωγικώς, πρέπει να εξεταστεί αν η αγωγή αυτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής *ratione materiae* του κανονισμού 44/2001.
- 28 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, καθόσον ο κανονισμός 44/2001 αντικαθιστά τη Σύμβαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, όπως τροποποιήθηκε με τις διαδοχικές συμβάσεις για την προσχώρηση των νέων κρατών μελών στη Σύμβαση αυτή (στο εξής: Σύμβαση των Βρυξελλών), η ερμηνεία που έχει δοθεί από το Δικαστήριο όσον αφορά τις διατάξεις της εν λόγω Συμβάσεως ισχύει και για τις διατάξεις του εν λόγω κανονισμού, όταν οι διατάξεις των πράξεων αυτών μπορούν να χαρακτηριστούν ως ισοδύναμες (απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2013, *Maletic*, C-478/12, EU:C:2013:735, σκέψη 27 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 29 Όπως προκύπτει από το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001, το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού, όπως και της Συμβάσεως των Βρυξελλών, περιορίζεται στην έννοια των «αστικών και εμπορικών υποθέσεων».
- 30 Προς διασφάλιση, κατά το μέτρο του δυνατού, της ισότητας και της ομοιομορφίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από τον κανονισμό 44/2001 για τα κράτη μέλη και για τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, ο όρος «αστικές και εμπορικές υποθέσεις» δεν πρέπει να ερμηνεύεται ως απλή παραπομπή στο εσωτερικό δίκαιο κάποιου από τα εμπλεκόμενα κράτη. Η εν λόγω έννοια πρέπει να θεωρείται ως αυτοτελής έννοια η οποία πρέπει να ερμηνεύεται με γνώμονα, αφενός, τους σκοπούς και το σύστημα του εν λόγω κανονισμού και, αφετέρου, τις γενικές αρχές που απορρέουν από το σύνολο των εθνικών εννόμων τάξεων (απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2014, *flyLAL-Lithuanian Airlines*, C-302/13, EU:C:2014:2319, σκέψη 24 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 31 Προκειμένου να κριθεί αν μια διαφορά εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 44/2001, πρέπει να εξετάζονται τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν το είδος της έννομης σχέσεως μεταξύ των αντιδίκων το και αντικείμενο της συγκεκριμένης διαφοράς (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 11ης Απριλίου 2013, *Sapir* κ.λπ., C-645/11, EU:C:2013:228, σκέψη 32 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και της 12ης Σεπτεμβρίου 2013, *Sunico* κ.λπ., C-49/12, EU:C:2013:545, σκέψη 33 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 32 ΕΤο Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, καίτοι ορισμένες διαφορές μεταξύ δημόσιας αρχής και προσώπου ιδιωτικού δικαίου είναι δυνατόν να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 44/2001, τούτο δεν ισχύει οσάκις η δημόσια αρχή ενεργεί κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 11ης Απριλίου 2013, *Sapir* κ.λπ., C-645/11, EU:C:2013:228, σκέψη 33 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και της 12ης Σεπτεμβρίου 2013, *Sunico* κ.λπ., C-49/12, EU:C:2013:545, σκέψη 34).
- 33 Συνεπώς, προκειμένου να καθοριστεί αν τούτο ισχύει στο πλαίσιο διαφοράς όπως αυτή της κύριας δίκης, πρέπει να προσδιοριστεί η νομική σχέση που υφίσταται μεταξύ των εμπλεκομένων στη διαφορά μερών και να εξεταστεί η βάση της ασκηθείσας αγωγής και ο τρόπος ασκήσεώς της (βλ., συναφώς,

αποφάσεις της 15ης Μαΐου 2003, *Préservatrice foncière TIARD*, C-266/01, EU:C:2003:282, σκέψη 23, της 11ης Απριλίου 2013, *Sapir* κ.λπ., C-645/11, EU:C:2013:228, σκέψη 34, καθώς και της 12ης Σεπτεμβρίου 2013, *Sunico* κ.λπ., C-49/12, EU:C:2013:545, σκέψη 35).

- 34 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, καίτοι οι αγωγές ιδιωτών που ασκούνται προς διασφάλιση της τηρήσεως του δικαίου του ανταγωνισμού εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 44/2001 (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 23ης Οκτωβρίου 2014, *flyLAL-Lithuanian Airlines*, C-302/13, EU:C:2014:2319, σκέψη 28 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και της 21ης Μαΐου 2015, *CDC Hydrogen Peroxide*, C-352/13, EU:C:2015:335, σκέψη 56), είναι αντιθέτως βέβαιο, όπως τόνισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 34 των προτάσεών του, ότι κύρωση επιβληθείσα από διοικητική αρχή κατά την άσκηση των ρυθμιστικών αρμοδιοτήτων που της αναθέτει η εθνική νομοθεσία εμπίπτει στις «διοικητικές υποθέσεις», που αποκλείονται του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού 44/2001 σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού. Το αυτό ισχύει, ειδικότερα, όσον αφορά πρόστιμο επιβληθέν λόγω παραβάσεως των διατάξεων του εθνικού δικαίου περί απαγορεύσεως των περιορισμών του ανταγωνισμού.
- 35 Εν προκειμένω, καίτοι η διαφορά της κύριας δίκης δεν αφορά άμεσα το πρόστιμο που επέβαλε η αρχή ανταγωνισμού στη Siemens λόγω παραβάσεως των διατάξεων του δικαίου του ανταγωνισμού, εντούτοις η διαφορά αυτή συνδέεται άρρηκτα με το εν λόγω πρόστιμο και τη μεταξύ των διαδίκων της κύριας δίκης διαφωνία ως προς τη νομιμότητά του. Πράγματι, οι αξιώσεις τις οποίες προβάλλει η αρχή ανταγωνισμού στο πλαίσιο της εν λόγω διαφοράς ερειδονται στο γεγονός ότι η Siemens κατέβαλε, σε πρώτο στάδιο, το εν λόγω πρόστιμο, στη συνέχεια το πρόστιμο της επεστράφη εν μέρει από την αρχή αυτή κατόπιν της αποφάσεως των διοικητικών δικαστηρίων πρώτου και δεύτερου βαθμού περί μειώσεώς του και, τέλος, η Siemens πλήρωσε εκ νέου όλο το πρόστιμο κατόπιν της αποφάσεως του Κύρια (Ανώτατου Δικαστηρίου) με την οποία επιβεβαιώθηκε το αρχικό ποσό του προστίμου.
- 36 Όσον αφορά την αξίωση σχετικά με τους τόκους τους οποίους κατέβαλε η αρχή ανταγωνισμού στη Siemens κατά τον χρόνο της μερικής επιστροφής του προστίμου, ήτοι του ποσού των 52 016 230 HUF, διαπιστώνεται ότι, όπως τόνισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 39 των προτάσεών του, η αξίωση αυτή γεννήθηκε αυτομάτως με την εφαρμογή του άρθρου 83, παράγραφος 5, του νόμου για την απαγόρευση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών.
- 37 Πράγματι, από την ουγγρική διοικητική δικονομική πρακτική φαίνεται να προκύπτει ότι, οσάκις πρόστιμο επιβληθέν από την εν λόγω αρχή ακυρώνεται ή μειώνεται από τα διοικητικά δικαστήρια, η ενδιαφερόμενη επιχείρηση λαμβάνει τόκους κατ' εφαρμογήν του άρθρου 83, παράγραφος 5, του νόμου για την απαγόρευση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών, τους οποίους η ίδια αυτή αρχή επιδιώκει στη συνέχεια να ανακτήσει σε περίπτωση κατά την οποία επιβεβαιωθεί μεταγενέστερα το αρχικό ποσό του προστίμου.
- 38 Επομένως, η διαφορά της κύριας δίκης, στο πλαίσιο της οποίας η αρχή ανταγωνισμού επιδιώκει να επιτύχει την εκ μέρους της Siemens την καταβολή χρηματικής οφειλής απορρέουσας από πρόστιμο το οποίο η αρχή αυτή επέβαλε στην εν λόγω επιχείρηση, είναι διοικητικής φύσεως.
- 39 Το γεγονός ότι η αρχή ανταγωνισμού άσκησε αγωγή ενώπιον των ουγγρικών πολιτικών δικαστηρίων κατά της Siemens δεν ασκεί συναφώς καμία επιρροή.
- 40 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι το γεγονός ότι ένας ενάγων, επιδιώκοντας την απόδοση δαπανών, ενεργεί επί τη βάσει αξιώσεως που πηγάζει από πράξη δημόσιας εξουσίας αρκεί για να θεωρηθεί ότι η αγωγή του, ανεξάρτητα από το είδος της διαδικασίας που του παρέχει για τον σκοπό αυτό το εθνικό δίκαιο, εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως των Βρυξελλών (βλ., συναφώς, απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 1980, *Rüffer*, 814/79, EU:C:1980:291, σκέψη 15).

- 41 Επιπλέον και αντιθέτως προς την απόφαση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 11ης Απριλίου 2013, Sapir κ.λπ. (C-645/11, EU:C:2013:228), στην οποία επρόκειτο για αγωγή αποδόσεως του υπερβάλλοντος ποσού που καταβλήθηκε εκ παραδρομής από διοικητική αρχή, η χρηματική οφειλή της κύριας δίκης δεν καταβλήθηκε εκ παραδρομής από τη Siemens, αλλά προέκυψε από τη νομοθεσία που εφαρμόζεται στη διοικητική διαδικασία της κύριας δίκης.
- 42 Εοσιμένως, αγωγή για την απόδοση αχρεωστήτως καταβληθέντων, όπως αυτή της κύριας δίκης, δεν εμπίπτει στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 44/2001.
- 43 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι αγωγή για την απόδοση αχρεωστήτως καταβληθέντων λόγω αδικαιολόγητου πλουτισμού, όπως αυτή της κύριας δίκης, απορρέουσα από την επιστροφή προστίμου επιβληθέντος στο πλαίσιο διαδικασίας του δικαίου του ανταγωνισμού, δεν εμπίπτει στις «αστικές και εμπορικές υποθέσεις» κατά την έννοια του άρθρου 1 του κανονισμού 44/2001.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 44 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαινεται:

Αγωγή για την απόδοση αχρεωστήτως καταβληθέντων λόγω αδικαιολόγητου πλουτισμού, όπως αυτή της κύριας δίκης, απορρέουσα από την επιστροφή προστίμου επιβληθέντος στο πλαίσιο διαδικασίας του δικαίου του ανταγωνισμού, δεν εμπίπτει στις «αστικές και εμπορικές υποθέσεις» κατά την έννοια του άρθρου 1 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

(υπογραφές)